

18.10.2013

Fingrid Oyj
PL 530
00101 HELSINKI

SAAPUNUT 24 -10- 2013

Energiamarkkinavirastoon 15.5.2013 saapunut hakemuksenne

Asia

Kantaverkonhaltijan menetelmät liittämistä perittävien maksujen määrittämiseksi

Asianosainen

Fingrid Oyj

Vireilletulo

15.5.2013

Selostus asiasta

Energiamarkkinavirasto on 26.1.2012 antamallaan päätöksellä (Dnro 484/433/2011) vahvistanut Suomessa järjestelmävastuuseen määrätyle kantaverkonhaltija Fingrid Oyj:lle 1.2.2012 alkaen noudatettavaksi kantaverkon menetelmät liittämistä perittävien maksujen määrittämiseksi (myöhemmin myös liittymismaksuperiaatteet). Fingrid Oyj on 15.5.2013 saapuneella sähköpostilla toimittanut Energiamarkkinaviraston vahvistettavaksi päivitettyt kantaverkonhaltijan liittymismaksuperiaatteet.

Energiamarkkinavirasto on 23.5.2013 lähettämällään sähköpostilla varannut sähkön jakeluverkonhaltijoille, sähkön suurjännitteisen jakeluverkon haltijoille, sähkön tuottajille, joilla on yli 50 MW tuotantolaitoksia, Kilpailu- ja kuluttajavirastolle, Elinkeinoelämän keskusliitolle EK ry:lle, Energiateollisuus ry:lle, Kemianteollisuus ry:lle, Metsäteollisuus ry:lle, Paikalliskoivoima ry:lle, Teknologiateollisuus ry:lle, Suomen EIfi Oy:lle sekä Suomen tuulivoimayhdistys ry:lle mahdollisuuden lausunnon antamiseen Fingrid Oyj:n liittymismaksuperiaatteiden muutoksista.

Energiamarkkinavirasto on 25.6.2013 lähettämällään kirjeellä pyytänyt Fingrid Oyj:tä antamaan vastineensa kantaverkon liittymismaksuperiaatteiden muutoksista saatuihin lausuntoihin ja tarvittaessa täydentämään tai muuttamaan esitettyjä ehtoja ja menetelmiä. Fingrid Oyj on 9.7.2013 antanut vastineensa ja lausuntojen pohjalta päivitetty liittymismaksuperiaatteet. Kantaverkon liittymismaksuperiaatteisiin tehdyt muutokset olivat merkitykseltään vähäisiä, eikä tarvetta uuden kuulemiskierroksen järjestämiseen siten ollut.

Lausunnot

Energiamarkkinavirastolle toimitetuissa lausunnoissa esitettiin mielipiteitä mm. liittytähintojen laskemiseen keskimääräisten kustannusten perusteella ja siihen, miten keskimääräisiin kustannuksiin perustuva hinnoittelu asettaa toimijoita kilpailullisesti epätasapuoliseen asemaan, perusparannuskohteiden hinnoitteluun, 110 kV voimajohtoliittymän vastuisiin, kytkinlaitoksen rakentamiskustannuksista tehtäviin palautuksiin ja niiden määräaikaan, vanhojen liittytöjen käyttö- ja kunnossapitokustannusten käsittelyyn, liittymismaksujen palautusajan pi-

Dnro 484/433/2011

18.10.2013

tuuteen sekä voimajohtoliitynnän tai sen liityntäpaikan muuttumisesta verkon kehittämisen myötä aiheutuvien kustannusten kohdistamiseen.

Fingrid Oyj:n vastaus

Fingrid Oyj on vastineessaan todennut, että aiemmin vahvistettuja kantaverkon liittymismaksuun liittyviä periaatteita on täydennetty ja selkeytetty lisäämällä maksuperusteisiin perusparannuksella uusittavien, vanhojen ennen 1.2.2012 käyttöön otettujen kantaverkon liityntöjen käsittely ja siirtyminen uuteen liittymiskäytäntöön, tarkistamalla kohdan 1.1 sanamuotoja vastaamaan nykyistä tilannetta, siirtämällä liittymismaksun perusteisiin kohdasta 3 hyvitysuperuste, koska se on osa maksuperustetta, ei niinkään liittymisen ehto sekä selkeyttämällä voimajohtoliitynnöissä tapahtuvia muutoksia asiakkailta saadun palautteen perusteella. Muilta osin kantaverkon liittymismaksuperiaatteet ovat 1.2.2012 käyttöön otettujen periaatteiden mukaiset.

Energiamarkkinavirastolle annettuihin lausuntoihin ja kommentteihin Fingrid Oyj on vastannut seuraavaa.

Liittymismaksujen laskemiseen keskimääräisten kustannusten perusteella annettuihin kommentteihin Fingrid Oyj on todennut, että liittymismaksuperiaatteiden vahvistusprosessin yhteydessä käydyissä keskusteluissa Energiamarkkinaviraston kanssa keskimääräisten kustannusten käyttämisen todettiin asettavan eri asiakkaat parhaiten tasapuoliseen asemaan. Kustannukset vaihtelevat asiakkaittain asema- ja verkkokohtaisesti, jolloin eri asiakkaat joutuisivat maksamaan vastaavanlaisesta liitynnästä erisuuruisen maksun.

Perusparannuskohteiden hinnoittelua koskeviin kommentteihin Fingrid Oyj on todennut, että tarkistuksilla on nimenomaan haettu tasapuolista ja oikeudenmukaista kustannusten kohdistamista. Olemassa olevan aseman perusparannuskustannuksissa ja niiden vaikutuksessa liittymismaksuun haluttiin ottaa huomioon hyödynnettävien rakenteiden osuus, jolloin tehtyjen selvitysten ja toteutuneiden hankkeiden perusteella huomioiden aseman yhteiset laitteet perusparannuksen osuudeksi jää keskimäärin 60 %. Perusparannuksessa olemassa olevat rakenteet on mahdollista hyödyntää vain, kun sähköaseman perusparannus toteutetaan vanhalle paikalle. Jos sähköasema toteutetaan "välittömään läheisyyteen", niin käytännössä se tarkoittaa aseman rakentamista uuteen paikkaan, jolloin olemassa olevia rakenteita ei ole mahdollista käyttää hyväksi. Tarkennusehdotukseen perusparannuksia koskevaan tekstiin Fingrid Oyj on todennut, että perusparannustäsmennys koskee vain sähköasemaliityntää. Voimajohtoliityntää ei tässä mielessä perusparanneta. Tekstiä täsmennetään tältä osin. Lisäksi perusparannus tulee ajankohtaiseksi vasta sähköaseman käyttöä lähetyksessä loppuaan.

Kytkinlaitoksen rakentamisesta ensimmäiselle liittyjälle maksettavia hyvityksiä koskeviin kommentteihin Fingrid Oyj on todennut, että kytkinlaitoksen rakentamisesta ensimmäiselle liittyjälle maksettavan hyvityksen soveltamisaikaa ei muutettu tässä yhteydessä vaan se säilyi aiemmin vahvistettujen periaatteiden mukaisena. Hyvityksessä haettiin keskimääräistä kompromissia ja haluttiin kohtuullisen ajan estää liitynnän "maksattaminen" ensimmäisellä osapuolella. Sinänsä 10 vuoden aika on jo varsin pitkä, kun otetaan huomioon verkon kehittämisen muutostarpeet. Liittymismaksujen palautusajan rajoittamista koskien Fingrid Oyj on todennut, että, muutoksilla on pyritty tasapuoliseen kohteluun sekä lisäämään tekstin selkeyttä.

Vanhojen sopimusten mukaisten liityntöjen käyttö- ja kunnossapitokustannusten kattamista koskeviin kommentteihin Fingrid Oyj on todennut, että vanhat sopimukset on tehty aiemman liittymiskäytännön perusteella ja niissä on eroa mm. perusparannusten osalta. Siksi liittymissopimusta ei voi sellaisenaan muuttaa uuden käytännön mukaiseksi. Liittyjillä on mahdollisuus siirtyä uuden liittymiskäytännön mukaiseen sopimukseen koska tahansa joko

Dnro 484/433/2011

18.10.2013

maksamalla liittymismaksu sopimuskauden päättyessä tai jos siirtyy aikaisemmin, niin liittymismaksussa hyvitetään jäljellä oleva sopimuskausi.

Voimajohtoliitynnän tai sen liityntäpaikan muuttamisesta verkon kehittämisen myötä aiheutuvista kustannuksista annettuun kommenttiin Fingrid Oyj on todennut, että sähköverkon kehittämis- ja kustannusvastuu on lausunnon antajan esille nostamassa asiassa jo aiemmin hyväksytyjen liittymismaksuperiaatteiden mukainen, eikä sitä ole tässä yhteydessä muutettu. Kokonaisuuden kannalta on tärkeää, että verkon kehittämisvastuu on selkeä niin kantaverkossa kuin liittyjän omassa verkossa. Lisäksi vahvistetussa sähkömarkkinalaissa lähtökohtana on, että kantaverkkotariffilla katetaan vain kantaverkon kustannukset. Tämän kaltaisissa tapauksissa keskustellaan liittyjän kanssa parhaimman ratkaisun löytämiseksi.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö, oikeuskäytäntö, mietinnöt ja raportit

Sähkömarkkinalaki (588/2013)

Sähkömarkkinalain 3 §:n kohdan 9 mukaan tarkoitetaan:

”Verkonhaltijalla elinkeinonharjoittajaa, jolla on hallinnassaan sähköverkkoa ja joka harjoittaa luvanvaraista sähköverkkotoimintaa tässä verkossa.”

Sähkömarkkinalain 20 §:n mukaan:

”Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää sähköverkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävästä sähkönkäyttöpaikat ja voimalaitokset toiminta-alueellaan. Liittämistä koskevien ehtojen ja teknisten vaatimusten tulee olla tasapuolisia sekä syrjimättömiä, ja niissä on otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuus ja tehokkuus.

Verkonhaltijan tulee julkaista liittämistä koskevat tekniset vaatimukset sekä kohtuullinen aika, jonka kuluessa verkkonhaltija käsittelee liittymistä koskevat tarjouspyynnöt.

Verkonhaltijan tulee antaa liittyjälle tämän pyynnöstä kattava ja riittävän yksityiskohtainen arvio liittymiskustannuksista sekä arvio liittymän toimitusajasta.”

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013)

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta säädetyn lain 10 §:n mukaan:

”Energiamarkkinaviraston tulee päätöksellään (vahvistuspäätös) vahvistaa verkkonhaltijan, järjestelmävastaavan verkkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen haltijan noudatettaviksi seuraavat palvelujen ehdot ja palvelujen hinnoittelua koskevat menetelmät ennen niiden käyttöönottamista:

- 1) menetelmät verkkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton ja siirtopalvelussa perittävien maksujen määrittämiseksi valvontajakson aikana;
- 2) ehdot, edellytykset ja tariffit, jotka koskevat oikeutta käyttää nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistoja;
- 3) verkkonhaltijan siirtopalvelun ehdot;
- 4) verkkonhaltijan liittämispalvelun ehdot ja menetelmät liittämisestä perittävien maksujen määrittämiseksi;

Dnro 484/433/2011

18.10.2013

- 5) ylikuormituksen hallintaa ja siirtokapasiteetin jakamista kantaverkossa ja siirtoverkossa koskevat ehdot sekä menetelmät ylikuormituksesta perittävien maksujen määrittämiseksi ja menetelmät ylikuormituksen hallinnasta saatujen tulojen käyttämiseksi;
- 6) järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan järjestelmävastuun piiriin kuuluvien palvelujen ehdot sekä menetelmät palveluista perittävien maksujen määrittämiseksi;
- 7) menetelmät järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan sähkökaupan ja taseselvityksen edellyttämän tiedonvaihdon kehittämistehtävästä perimien maksujen määrittämiseksi.

Hinnoittelussa noudatettavien menetelmien vahvistamista koskevassa päätöksessä voidaan määrätä:

- 1) verkkotoimintaan tai palveluun sidotun pääoman arvostusperiaatteista;
- 2) verkkotoimintaan tai palveluun sidotulle pääomalle taikka palvelulle hyväksyttävän tuoton määrittämistä;
- 3) verkkotoiminnan tai palvelun tuloksen määrittämistä sekä sen edellyttämästä tuloslaskelman ja taseen oikaisusta;
- 4) verkkotoiminnan tehostamiseen, markkinoiden yhdentymisen edistämiseen, verkon varmuuden parantamiseen sekä näihin liittyvän tutkimustoiminnan edistämiseen ja verkon kehittämiseen kannustavista tavoitteista ja niiden määrittämistä sekä menetelmistä, joilla tavoitteita sovelletaan hinnoittelussa;
- 5) hinnoittelurakenteen määrittelytavasta, jos määrittämistapa on tarpeen verkkoon pääsyn toteuttamiseksi tai Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen täytäntöön panemiseksi taikka jos määrittämistapa liittyy järjestelmävastuun piiriin kuuluvien palvelujen hinnoitteluun.

Vahvistuspäätös, jossa määrätään 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista menetelmistä, on voimassa kahden toisiaan seuraavan neljän vuoden pituisen valvontajakson ajan. Jos verkonhaltija on aloittanut toimintansa muihin verkonhaltijoihin sovellettavan valvontajakson ollessa kesken, on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu vahvistuspäätös kuitenkin voimassa kyseisen valvontajakson loppuun. Vahvistuspäätös, jossa määrätään 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista ehdoista, edellytyksistä ja tariffeista, on voimassa Energiamarkkinaviraston määräämän enintään kahden vuoden pituisen ajan. Muut 1 momentissa tarkoitettut päätökset ovat voimassa toistaiseksi tai, jos erityistä syytä on, päätöksessä määrätyn ajan.”

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta säädetyn lain 12 §:n mukaan:

”Sähköverkonhaltijaan ja järjestelmävastaavaan kantaverkonhaltijaan kohdistuvan vahvistuspäätöksen tulee perustua niihin perusteisiin, joista säädetään:

- 1) sähkömarkkinalaissa sekä sen nojalla annetuissa säännöksissä;
- 2) sähkökauppa-asetuksessa sekä sen nojalla annetuissa, suuntaviivoja koskevissa komission asetuksissa ja päätöksissä;
- 3) sähkömarkkinadirektiivin nojalla annetuissa, suuntaviivoja koskevissa komission asetuksissa ja päätöksissä;

Dnro 484/433/2011

18.10.2013

4) kantaverkonhaltijaan kohdistuvassa lainvoimaisessa päätöksessä, joka on annettu yhteistyövirastoasetuksen 8 artiklan nojalla.”

Perustelut

Fingrid Oyj on sähkömarkkinalain 3 §:n 9 kohdassa tarkoitettu verkonhaltija. Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta säädetyn lain 10 §:n mukaan Energiamarkkinaviraston tulee päätöksellään vahvistaa verkonhaltijan noudatettavaksi verkonhaltijan liittämispalvelun ehdot ja menetelmät liittamisestä perittävien maksujen määrittämiseksi ennen niiden käyttöönottoa. Sähkömarkkinalain 20 §:n mukaan liittämistä koskevien ehtojen ja teknisten vaatimusten tulee olla tasapuolisia sekä syrjimättömiä, ja niissä on otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuus ja tehokkuus.

Fingrid Oyj on pyytänyt Energiamarkkinavirastoa vahvistamaan sen esittämät 1.2.2012 käyttöön otetut, mutta sittemmin kokemuksen ja asiakaspalautteen perusteella tarkennetut menetelmät liittamisestä perittävien maksujen määrittämiseksi. Menetelmiä sovelletaan uusiin liittymissopimuksiin 1.11.2013 alkaen ja ne ovat voimassa toistaiseksi.

Energiamarkkinavirasto katsoo, että Fingrid Oyj:n esittämät muutokset menetelmiin liittymisestä perittävien maksujen määrittämiseksi muodostuvat pääasiassa tarkennuksista ja muokkauksia olemassa oleviin menetelmiin, eivätkä ne muuta menetelmien sisältöä. Ainut olennainen lisäys aiemmin hyväksytyihin menetelmiin on perusparannuksella uusittavien, vanhojen ennen 1.2.2012 käyttöön otettujen kantaverkon liittymisten käsittely ja siirtyminen uuteen liittymiskäytäntöön. Menettelymuutoksen tarkoituksena on tehdä perusparannettavien sähköasemaliittymisten hinnoittelusta tasapuolisempaa ja oikeudenmukaisempaa huomioimalla uudelleenhyödynnettävissä olevien rakenteiden vaikutus kustannuksissa.

Edellä esitetty huomioiden Fingrid Oyj:n esittämät liittymismaksuperiaatteet täyttävät niille sähkömarkkinalaissa asetetut edellytykset.

Ratkaisu

Energiamarkkinavirasto vahvistaa kantaverkonhaltija Fingrid Oyj:n 9.7.2013 Energiamarkkinavirastolle toimittamat, 8.7.2013 päivätyt menetelmät liittymisestä perittävien maksujen määrittämiseksi. Vahvistetut kantaverkonhaltijan menetelmät liittamisestä perittävien maksujen määrittämiseksi ovat tämän päätöksen liitteenä.

Kantaverkonhaltija Fingrid Oyj:n tulee tarjota liittämispalvelua kantaverkossaan tällä päätöksellä vahvistetuin menetelmin 1.11.2013 alkaen.

Voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

Energiamarkkinavirasto voi muuttaa vahvistuspäätöstä antamallaan uudella päätöksellä, jonka käsittely on tullut vireille vahvistuspäätöksen kohteen hakemuksesta tai Energiamarkkinaviraston omasta aloitteesta.

Sovelletut säännökset

Sähkömarkkinalaki 3 § kohta 9, 20 §.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta 10§, 12§.

Dnro 484/433/2011

18.10.2013

Muutoksenhaku

Valitusosoitus on päätöksen liitteenä. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Ylijohtaja

Riku Huttunen

Yli-insinööri

Suvi Lehtinen

Liitteet Valitusosoitus
Menetelmät liittämistä perittävien maksujen määrittämiseksi 1.11.2013 lähtien

Tiedoksi Fingrid Oyj

Maksutta

Valitusosoitus

Muutoksenhakuoikeus

Energiamarkkinaviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskelpoisella päätöksellä tarkoitetaan toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiamarkkinaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Valituskirjelmän sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Markkinaoikeudelle osoitetussa valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- muutoksenhaun kohteena oleva päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Energiamarkkinavirastolle tai markkinaoikeudelle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

Faksi: 029 56 43314
Sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

8.7.2013

Kantaverkon liittymismaksu

1 Kantaverkkoon liittyminen

1.1 Liitynnästä sopiminen

Sähköverkkoon liittymisestä sovitaan liittymissopimuksessa, joka solmitaan liittyjän ja Fingridin kesken. Liittymissopimuksessa määritetään omistus- ja vastuurajat, käyttöoikeudet, käytön ja kunnossapidon vastuut sekä liittymismaksu.

Liittymissopimukseen kiinteänä osana kuuluvissa yleisissä liittymisehdoissa (YLE) on määritetty sähköverkkoon liitettävien sähkölaitteistojen yleiset tekniset vaatimukset. Voimalaitoksen liittyessä sähköverkkoon tulee laitoksen täyttää voimalaitosten järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Yleiset liittymisehdot ja voimalaitosten järjestelmätekniset vaatimukset koskevat sekä liittyjän sähkölaitteistoja ja voimalaitoksia että liittyjän sähköverkkoon liittyneitä muita sähkölaitteistoja ja voimalaitoksia.

Energiamarkkinavirasto vahvistaa sähkömarkkinalain mukaisesti Yleiset liittymisehdot ja Voimalaitosten järjestelmätekniset vaatimukset. Niitä on täydennetty verkko- ja voimalaitosliitynnän suunnittelua helpottavilla ohjeilla ja periaatteilla. Voimassaolevat Yleiset liittymisehdot (YLE) ja Voimalaitosten järjestelmätekniset vaatimukset (VJV) sekä päivitettyt ohjeet ovat haettavissa Fingridin Internet-sivuilta (www.fingrid.fi/asiakkaat/liittyminen).

1.2 Liittymistavan ja -paikan määrittely

Liittymistapa vaikuttaa kantaverkon käyttövarmuuteen ja käytettävyyteen. Kantaverkkoon liittymistapa ja -paikka määritellään kantaverkon käyttövarmuuden, siirtokyvyn, teknisten vaihtoehtojen ja toteutuskustannusten perusteella. Liittymistavaksi ja -paikaksi valitaan käyttövarma ja kokonaiskustannuksiltaan edullisin ratkaisu. Uutta liityntää ja sitä ympäröivää kantaverkkoa on pystyttävä käyttämään ja kunnossapitämään turvallisesti, eikä se saa heikentää kohtuuttomasti kantaverkon ja muiden liityntöjen käyttövarmuutta ja käytettävyyttä.

1.2.1 Liittyminen kytkinlaitokseen

Kantaverkon käyttövarmuus ja siirtotilanteet ovat parhaiten hallittavissa liittämällä sähköön kulutus (jakeluverkot) ja tuotanto kantaverkon solmukohtiin eli kytkinlaitoksiin. Kytkinlaitosten välillä olevat voimajohdot siirtävät ja varmistavat tarvittavan tehon kytkinlaitoksille eri käyttötilanteissa.

Teknisistä syistä (200 -)250 MVA ja tätä suuremmat liitynnät on liitettävä 400 kV kytkinlaitokseen. Enintään (200 -)250 MVA liitynnät voidaan liittää 110 kV tai 220 kV kytkinlaitokseen. Sekä siirtoverkon käyttövarmuuden että sähköverkkojen keskinäisen kustannustehokkuuden vuoksi pienitehoiset liitynnät tulisi liittää ensisijaisesti jakeluverkkoihin, tai tämän mahdollisuuden puuttuessa kantaverkkoon siirtokyvyn ja teknisten reunaehtojen puitteissa (YLE, VJV).

8.7.2013

1.2.2 Liittyminen 110 kV voimajohtoon

Suomessa kantaverkon voimajohdot ovat maantieteellisistä siirtoetäisyyksistä johtuen pitkiä ja kytkinasemat harvassa. Teknicaloudellisista syistä hyväksytään enintään 25 MVA kulutusliitynnän ja enintään 5 MVA tahtigeneraattorilla varustetun voimalaitoksen suora liittyminen rengaskäyttöiseen kantaverkon 110 kV voimajohtoon. Kantaverkon voimajohtoon voidaan liittää suoraan enintään 25 MVA (generaattorimuuntajan enimmäisnimellisteho) voimalaitos, jonka verkkoon syöttämä oikosulkuvirta on korkeintaan 1,2-kertainen voimalaitoksen nimellisvirtaan nähden (esim. invertterikäyttöisistä tuulivoimaturpiineista koostuva tuulivoimapuisto). Kantaverkon voimajohdon siirtokyvyn riittävyys ja alueellinen käyttövarmuus on aina tarkistettava ennen liittymissopimuksen tekoa. Fingrid tekee tarvittavat kantaverkon verkkotarkastelut yhdessä liittäjän kanssa.

2 Liittymismaksut ja niiden määrätymisen perusteet

Liittäjän tulee vastata liittynnästä sekä liittymisjohtonsa ja -laitteistonsa että kantaverkkoon aiheutuvista suorista kustannuksista. Fingrid vastaa muualla kantaverkossa tarvittavista vahvistuksista.

Uusista kantaverkkoliitynnöistä Fingrid perii kiinteää liittymismaksua, joka perustuu keskimääräisiin vastaavista liittynnöistä kyseisellä jännitetasolla Fingridille aiheutuviin kustannuksiin. Liittymismaksut tarkistetaan vuosittain ja julkaistaan Fingridin verkkosivuilla. Liittymismaksujen kustannusperusteet ovat:

- i. Liitynnästä olemassa olevalle kantaverkon kytkinlaitokselle peritään jännitetasoittain katkaisijakentän keskimääräinen kustannus sekä keskimääräinen kustannusosuus tätä katkaisijakenttää palvelevista kytkinlaitoksen yhteisistä laitteista, rakenteista ja maapohjasta. Fingrid vastaa muualla kantaverkossa tarvittavista kantaverkon vahvistuksista ja muutoksista.
- ii. Mikäli uusi liityntä edellyttää kokonaan uuden yhtä liittijää palvelevan kytkinlaitoksen rakentamista, liittyjältä perittävät liittymismaksut määritetään kaikissa jänniteportaissa perustuen toteutuneisiin Fingridille aiheutuneisiin kyseisen kytkinlaitoksen rakentamiskustannuksiin, mukaan lukien maapohjan arvo. Liittyjä ja Fingrid laativat yhteistyössä rakennettavaa kohdetta koskevan molempia sopijapuolia sitovan hankesopimuksen, johon kirjataan mahdollisimman tarkka arvio liittäjän maksettavaksi tulevasta liittymismaksun suuruudesta. Kun Fingrid on kilpailuttanut hankkeen ja sen todelliset kustannukset ovat riittävällä tarkkuudella selvillä, liittyjä ja Fingrid laativat liittymissopimuksen, johon kirjataan liittäjän maksettavaksi tuleva liittymismaksu. Fingrid vastaa muualla kantaverkossa tarvittavista kantaverkon vahvistuksista ja muutoksista.

Jos liittäjän kokonaan maksamaan kantaverkon kytkinlaitokseen seuraavan kymmenen vuoden aikana rakennetaan uusi liityntä joko uutta liittijää tai Fingridiä varten, Fingrid hyvittää ensimmäiselle liittyjälle tämän aikanaan Fingridille maksaman liittymismaksun, josta vähennetään uuden liittynnän käyttöönottohetkellä voimassa oleva kytkinlaitoksen liittymismaksu. Hyvitettävälle osuudelle ei lasketa korkoa.

8.7.2013

- iii. Liitynnästä kantaverkon 110 kV voimajohtoon peritään 25 MVA nimellistehoa vastaava osuus kantaverkon voimajohdon keskimääräisistä rakentamiskustannuksista. Laskennan pohjana ovat kantaverkon 110 kV voimajohdon keskimääräinen johtopituus (43 km) ja siirtokyky (250 MW). Fingrid vastaa muualla kantaverkossa tarvittavista kantaverkon vahvistuksista ja muutoksista.
- iv. Kun olemassa oleva kantaverkon sähköasemaliityntä perusparannetaan uutta vastaavaksi nykyiselle paikalleen ja liitynnästä on sovittu liittyjän kanssa ennen 1.2.2012, liittyjältä peritään liittymismaksuna 60 % kyseisen vuoden vahvistetusta liittymismaksusta ja liittymissopimus muuttuu voimassa olevan käytännön mukaiseksi. Maksu perustuu keskimääräisiin toteutuskustannuksiin.

Liittymismaksut vuodelle 2013 on esitetty liitteessä 1. Liittymismaksuihin lisätään kulloinkin voimassa oleva arvonnlisävero. Liittymismaksun soveltuvuutta seurataan ja kehitetään tarpeen vaatiessa. Maksuja tarkistetaan vuosittain toteutuneisiin keskimääräisiin rakentamiskustannuksiin perustuen.

3 Liittymisen ehdot

Liittymissopimus astuu voimaan, kun molemmat sopijapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja liittyjä on suorittanut Fingridille liittymissopimuksessa määritetyn liittymismaksun. Liittymissopimus on voimassa toistaiseksi kolmen vuoden irtisanomisajalla, kuitenkin niin, että sopimus voidaan irtisanoa aikaisintaan 15 vuoden kuluttua sopimuksen allekirjoittamisesta.

Voimassa olevan käytännön mukaista liityntää koskevat käyttö- ja kunnossapitokustannukset sekä korvausinvestoinnit katetaan kantaverkon siirtotariffilla. Ne liittymissopimukset, jotka ovat jo voimassa näiden liittymismaksuperiaatteiden tullessa käyttöön, pysyvät ehtoineen voimassa.

Liittymien edellyttämät kantaverkkoon rakennettavat laitteistot ja rakennelmat ovat Fingridin hallinnassa ja omaisuutta.

Liitynnän käyttötarpeen päättyessä Fingrid ei palauta maksettuja liittymismaksuja.

Asiakkaan tai asiakkaan verkkoon liittyvän sähkön käytön edellyttäessä tavanomaisesta poikkeavaa rakennetta, erityislaitteistoja tai nykyistä tasoa korkeampaa sähkön laatua, Fingrid perii mahdolliset lisäkustannukset liittyjältä.

4. Muutos olemassa olevaan liityntään

Kun olemassa oleva kantaverkkoliityntä korvataan uudella, Fingrid ja liittyjä laativat uutta liityntää koskevan liittymissopimuksen ja vanha liittymissopimus irtisanoaan sopimuksen purkuehtojen mukaisesti. Elleivät sopijapuolet muuta sovi, uusi liittymissopimus kirjataan astumaan voimaan samanaikaisesti, kun vanhan sopimuksen voimassaolo päättyy. Sopimuksissa määritetyt oikeudet, vastuut ja velvoitteet hoidetaan voimassaolevien sopimusten mukaan.

Muutostilanteessa sovelletaan kohdissa 2 ja 3 esitettyjä maksuperusteita ja ehtoja sekä kulloinkin voimassa olevia liittymismaksuja. Liittyjä maksaa liittymismaksut Fingridille

8.7.2013

viimeistään silloin, kun vanhan sopimuksen voimassaolo päättyy ja uusi astuu voimaan. Menettely koskee sekä kerralla että vuosimaksuna Fingridille maksettua korvausta, koska vuosimaksumallia ei jatkossa ole käytössä.

Kantaverkon 110 kV voimajohtoliittymän liittymismaksu kattaa 25 MVA siirtotehon. Kun voimajohtoliittymän siirtotarve ylittää sovitun 25 MVA siirtotehon, Fingrid perii liittymän laajentamisesta voimajohtoliittymän liittymismaksun. Jos kyseisessä tapauksessa toinen enintään 25 MVA muuntaja rakennetaan sähköasemalle liitettävää sähköntuotantoa varten kulutusta syöttävän muuntajan rinnalle tai vastaavasti kulutusta varten tuotantoa syöttävän muuntajan rinnalle, eikä sähköaseman siirtotarve kantaverkossa ylitä 25 MVA, liittymänhaltijalta ei peritä toista liittymismaksua. Tämä edellyttää, että lisättävä muuntaja sisällytetään liittymänhaltijan olemassa oleviin Fingridin kanssa voimassaoleviin sopimuksiin.

Jos liittyjän jo olemassa oleva 110 kV voimajohtoliittymä on kytkettävä joko liittyjän tarpeen vuoksi tai kantaverkon rakenteen muuttuessa lähimmälle kantaverkon kytkinlaitokselle, maksaa liittyjä Fingridille voimassa olevan kytkinlaitosliittymän liittymismaksun ja rakentaa kustannuksellaan liittymisjohdon Fingridin kytkinlaitokselle. Jos kyseisessä tapauksessa liittyjä on maksanut voimajohtoliittymästään 1.2.2012 jälkeen voimaan tulleen liittymismaksun, eikä liittymän haltijan siirtotarve ylitä 25 MVA, maksaa liittyjä uudesta kytkinlaitosliittymästään vain aikanaan maksamansa liittymismaksun ja voimassaolevan kytkinlaitosliittymän liittymismaksun erotuksen. Muussa tapauksissa liittyjä maksaa kulloinkin voimassaolevan kytkinlaitosliittymän liittymismaksun. Vastaavasti voimajohtoliittymän tai sen liityntäpaikan muuttuessa verkon kehittymisen myötä liittyjä vastaa kustannuksellaan liittymän muuttamisesta. Fingrid vastaa omaan voimajohtoon tulevista muutoksista ja niiden kustannuksista, eikä peri liittymismaksua, jos liittymän siirtoteho ei ylitä 25 MVA tai nykyistä nimellistä liityntätehoa.

Liittyjä ja Fingrid voivat keskenään sopien milloin tahansa päättää olemassa olevan vanhan käytännön mukaisen liittymissopimuksen ja korvata sen näiden uusien liittymismaksuperiaatteiden mukaisella sopimuksella. Samalla päättyvät vanhan sopimuksen vastuut sekä velvoitteet ja uuden sopimuksen vastaavat ehdot astuvat voimaan.

5 Uuden liittymismaksuperiaatteen käyttöönottoaikataulu

Liittymismaksukäytäntö on voimassa 1.2.2012 alkaen ja se koskee uusia kyseisen päivän jälkeen käyttöönotettuja liityntöjä. Ennen liittymismaksuperiaatteen voimaan tuloa liittymissopimuksella sovitusta liitynnöistä ja ennen 30.6.2012 käyttöönotetuista liitynnöistä peritään Fingridille liitynnöistä aiheutuneet välittömät kustannukset.